

AUTISME

ELK KIND IS UNIEK

“Een etiketje opkleven is niet altijd nodig.”
Professor Steyaert vertelt wat een autismspectrumstoornis
inhoudt en waarom een diagnose stellen niet altijd hoeft.

TEKST: LIEN VANHAMEL

Vroeger sprak men van autisme, tegenwoordig hoor je steeds vaker de term autismespectrumstoornis bij kinderen. De aandoening heeft in ieder geval vele gezichten en ieder kind met een autismespectrumstoornis is uniek. Heel wat signalen wijzen op een autismespectrumstoornis, maar die signalen zijn niet bij alle kinderen even zichtbaar of even vaak aanwezig. Prof. dr. Jean Steyaert, coördinator van het expertisecentrum autisme in UPC KU Leuven, legt uit.

CONTACTSTOORNIS

Het ontbreken van de eerste woordjes doet veel ouders aan de alarmbel trekken. Toch is het grote probleem niet de afwezigheid van spraak, maar moeilijkheden in communicatie. Professor Steyaert: "Een probleem met de taalontwikkeling kan op verschillende stoornissen wijzen. Kinderen die wel praten, maar onvoldoende communiceren, kunnen een autismespectrumstoornis hebben. Normaal ontwikkelt de sociale communicatie bij een baby of peuter zich erg sterk. Denk maar aan oogcontact maken met mensen rond je of wijzende handjes om de aandacht van ouders te trekken. Kinderen met een autismespectrumstoornis maken die ontwikkeling anders of zelfs niet door. Dan spreken we van een contactstoornis."

VERBEELDING

Een ander kenmerk is een voorkeur voor eenzijdigheid en routine. "Bij kinderen met een ernstige stoornis kan dat opvallende vormen aannemen. Ze willen bijvoorbeeld niets anders eten dan een bepaald koekje of slechts één soort trui dragen", vertelt professor Steyaert. "Op het niet-sociale domein vertonen kinderen met een autismespectrumstoornis bovendien een gebrek aan

*"Gebrek aan
verbeelding kan een
aanwijzing zijn"*

Prof. dr. Jean Steyaert

verbeelding. Ze verkiezen concrete spellen boven een fantasiewereld." Die kenmerken worden meestal opgepikt als de peuter naar de kinderopvang, of de kleuter naar school gaat. "Omgevingsprikkelingen dagen het kind uit. Zo zie je andere signalen dan als je het kind individueel observeert."

ETIKETJES

Een autismespectrumstoornis ontwikkelt zich meestal geleidelijk op baby-, peuter- en kleuterleeftijd. Hoe groot is het voordeel om ook dan de diagnose te stellen? "Dat is niet voor iedereen even groot", stelt prof. dr. Steyaert. "Voor kinderen met een zware stoornis is het natuurlijk belangrijk om de aandoening vroeg in het leven te herkennen. Een psychiater kan de diagnose stellen en kan dan een gepaste behandeling met een professioneel team opstarten."

"Ook voor personen met psychiatrische klachten, zoals een depressie of angststoornis, is het stellen van de onderliggende diagnose van een autismespectrumstoornis nuttig. Maar bij sommige personen is de meerwaarde om het label autisme toe te kennen klein. Adolescenten en volwassenen maken soms een ontwikkeling door zonder weet te hebben van hun stoornis. Het hoort bij hun identiteit. Zulke mensen zijn niet altijd gebaat met een diagnose. Een etiket opkleven is niet altijd nodig." 🧠

EPIDEMIE?

Je hoort het steeds vaker: iedereen kent wel iemand met een autismespectrumstoornis, terwijl het vroeger nauwelijks voorkwam. Professor Steyaert: "De laatste vijftien jaar moet de overheid inderdaad voor zeven keer meer personen met een autismespectrumstoornis zorgen. Een opvallend cijfer, maar de wetenschappelijke bevindingen zijn veel genuanceerder. Het gaat namelijk vooral over een epidemie van diagnosen en behandelingen."

"Meer personen krijgen de diagnose omdat de officiële criteria zijn uitgebreid en een autismespectrumstoornis bovendien veel beter bekend is bij hulpverleners. Daarnaast doen meer ouders een beroep op de overheid en zorginstanties om hun kind te begeleiden. Vroeger voelde men zich beschaamd. Nu is het voor ouders een must

om hun kind de best mogelijke behandeling te geven." "Dat buiten beschouwing gelaten, is de toename klein. Onderzoek bij een grote populatie wees uit dat het percentage van personen met een autismespectrumstoornis heel lichtjes gestegen is. Een oorzaak aanduiden is niet eenvoudig, maar een mogelijke factor is de oudere leeftijd van beide ouders als ze een kind krijgen. Dat zou de kans op een autismespectrumstoornis kunnen beïnvloeden."

Op de dienst kinder- en jeugdpsychiatrie kun je terecht bij een multidisciplinair team voor een diagnose en de coördinatie van een behandelingsplan. Meer info op www.upckuleuven.be > Zorgprogramma: 'Autismespectrum stoornissen'.